

การดำเนินธุรกิจนั้น ควรใช้หลักเศรษฐศาสตร์เป็นตัวนำ เพื่อให้เกิดความมั่งคั่งให้กับหน่วยธุรกิจ แต่หลักนิติศาสตร์ก็ไม่ควรละเลย โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ระดมเงินลงทุนจากประชาชนโดยตรง ทำให้ประชาชนเป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย และมีธุรกรรมการซื้อขายหุ้นที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ผู้ประพดิมิชอบจึงมีช่องทางในการแสวงหาประโยชน์ได้ง่าย รัฐจึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้องในการสร้างหลักกฎหมายให้มีผลเป็นการคุ้มครองนักลงทุนให้ได้รับความเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความเสมอภาคทั้งผู้ถือหุ้นรายใหญ่และผู้ถือหุ้นรายย่อย เพื่อความสงบเรียบร้อยในสังคม ทำให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่น และเป็นการสร้างเสถียรภาพที่ยั่งยืนให้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบริษัทมหาชน โดยถือว่าบริษัทเป็นทฤษฎีกลุ่มชุมชน เพราะต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ได้แก่ ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ พนักงาน สังคม และนักลงทุนซึ่งแตกต่างจากในอดีต ที่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้น

หลักกฎหมายที่ใช้บังคับ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2544 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 แต่ก็ยังไม่เพียงพอในการบังคับให้รับโทษ เพราะความสลับซับซ้อนของโครงสร้างทางธุรกิจในยุคไร้พรมแดน ดังนั้น ในปี 2540 ประเทศไทยจึงต้องประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จึงมีการตื่นตัวทั้งภาครัฐและเอกชน ในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ ซึ่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออกประกาศ หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำนวน 15 ข้อ ให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถือปฏิบัติ แม้หลักการดังกล่าวจะถือเป็นสิทธิเพราะเป็นหลักจริยธรรมก็ตาม แต่ก็เป็นการปลูกจิตสำนึกให้กับบริษัทให้คำนึงหลักสุจริตอย่างสม่ำเสมอ เพราะแม้จะมีหลักกฎหมายที่เคร่งครัดเพียงไร แต่ถ้าไร้ซึ่งคุณธรรม ก็สามารถใช้ช่องว่างกฎหมายได้เสมอ ดังจะเห็นจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นต้น

แบบของการกำเนิดหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good corporate governance) ตั้งแต่ ค.ศ.1980 และเป็นที่รู้จักกันทั่วโลกว่า ตลาดหุ้นนิวยอร์กมีกฎหมายที่มีความเข้มงวดอย่างมาก แต่ในปี ค.ศ.2002 ยังต้องเผชิญกับปัญหาการล่มสลาย ของบริษัทจดทะเบียน ได้แก่ Enron WorldCom เป็นต้น ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงออกกฎหมายใหม่อย่างเร่งด่วนที่เรียกว่า The Sarbanes-Oxley Act 2002 กฎหมายฉบับดังกล่าว เน้นหลักการตรวจสอบที่เข้มงวดมาก ทำให้บริษัทต้องมีการปรับตัวกันยกใหญ่และทำให้หลายประเทศ ต้องปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกัน เพราะปัจจุบันการดำเนินธุรกิจอยู่ในยุคไร้พรมแดน มีการแข่งขันกันสูง ดังนั้นถ้าจะเป็นคู่ค้ากัน กฎเกณฑ์และระเบียบในการค้าต้องไม่ขัดแย้งกัน ดังจะเห็นจากประเทศ ญี่ปุ่น ได้มีการ ปรับปรุงประมวลกฎหมาย พาณิชยอย่างขนานใหญ่โดยเฉพาะกฎหมายบริษัท ส่วนประเทศอังกฤษ แม้จะมีหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่เรียกว่า The Combined code principles of Good governance and code of best practice ในการควบคุมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นลอนดอน แต่ก็มีมีการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน ที่เรียกว่า The Turnbull Guidance on Internal Control ซึ่งมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2006

สำหรับประเทศไทยหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรงใน ปี 2540 ได้มีการผลักดันแก้ไขพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2544 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.... และร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.....แต่ยังไม่ผ่านสภานิติบัญญัติ ดังนั้นจึงมีเพียง ประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นหลักจริยธรรมมากกว่าหลักกฎหมาย จึงเห็นว่าควรมีการริบเร่งผลักดันกฎหมายว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเร็วเพื่อมิให้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอย โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่..) พ.ศ.....ที่ได้เพิ่มหมวด 3/1 ว่าด้วย บรรษัทภิบาลของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ นอกจากนี้เห็นว่าควรมีการออกกฎหมาย ที่เรียกว่า Whistles-blower protection Law เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ที่ให้เบาะแสการทุจริตในบริษัท

ABSTRACT

179586

In order to operate the business, the economic principles should be used as a key to create wealth for the business units, but in this regard the legal principles should not be neglected, especially for the listed companies in the Stock Exchange of Thailand where investments are gathered directly from the general public. This enables the people to be minor shareholders and equity buying and selling transaction can be created all the time. It is easy for dishonest people to find the ways to take advantages. The State needs to get involved with the establishment of legal principles to provide the equal protection for investors. Consequently, the equality can to be created for both minor and major shareholders to uphold public order in the society. In this regard, the investors are confident and the permanent stability can be created for the Stock Exchange of Thailand. This is consistent with the theory of “Public Company”, which considers the company as the theory of “Community” because it must take into account all the stakeholders; such as, customers, partners, debtors, employees, society and investors. This is different from the former time because it took into account only the most benefits for its shareholders.

The legal principles which are applicable for the listed companies in the Stock Exchange of Thailand are the Public Limited Companies Act, B.E. 2535 (1991), with its amendment, B.E. 2544 (2001) and the Securities and Exchange Act, B.E. 2535 (1991). However, they are not enough to be enforced for the punishment because of the complexity of business structure in the globalization age. Consequently, in B.E. 2540 (1997), Thailand had to severely encounter the economic crisis. Both public and private sectors were active in applying the principles of “Good Corporate Governance”. In this respect, the 15 principles of “Good Corporate

Governance” were announced by the Stock Exchange of Thailand for its listed companies to comply with. Even though the said principles are considered as the right because they are ethical principles, this cultivates the conscious mind for the companies to continuously take into account the principles of “Good Faith”. This is because even though there are strictly imposed legal principles, without the morality, the loophole can always be made. It is clearly seen from the United States of America where has been the original model to create the principles of “Good Corporate Governance” since A.D. 1980 and it is known throughout the world that even though the New York Stock Exchange imposed the strict law, in A.D. 2002, it had to face the problems on the collapse of listed companies i.e. Enron World Com. In this regard, the United States of America promptly launched the new law, so called “The Sarbanes-Oxley Act, 2002”. The said law focuses on the principles of the intensive examination. Consequently, the companies had to extremely adjust themselves and several countries had to amend their legislations to be consistent with such principles. Since the current business operation is in the globalization age and it is highly competitive, if they are partners, their rules and regulations in the trade must not be contrary. It is also obvious that in Japan, its Commercial Code was considerably amended, especially for its Company Law. In England, even though there were the principles of “Good Corporate Governance”, so called “The Combined Code Principles of Good Governance and Code of Best Practice” to control the listed companies in the London Stock Exchange, there was the adjustment of the internal control system, so called “The Turnbull Guidance on Internal Control”, which has been applicable since January 1, 2006.

In Thailand, after the severe economic crisis in B.E. 2540 (1997), the Public Limited Companies Act, B.E. 2535 (1992), with its amendment, B.E. 2544 (2001) and the Securities and Exchange Act, B.E. 2535 (1992) were pushed to be amended through the draft of Public Limited Companies Act, B.E. and the draft of Securities and Exchange Act, (No.) B.E. However, these drafts have been pending in the legislature. Therefore, there has been only the Stock Exchange of Thailand’s Notification on 15 Principles of Good Corporate Governance, which are ethical principles rather than legal principles. In the author’s opinion, the laws relating to the Good Corporate Governance should be promptly enacted in order to avoid the repetitious historical lessons, particularly the draft of Securities and Exchange Act, (No.) B.E., which adds the Chapter 3/1 regarding the Good Corporate Governance of the listed companies. Apart from this, the law so called “Whistles-blower Protection Law” should also be promptly enacted to protect those who imply the sources of dishonesty in a company.